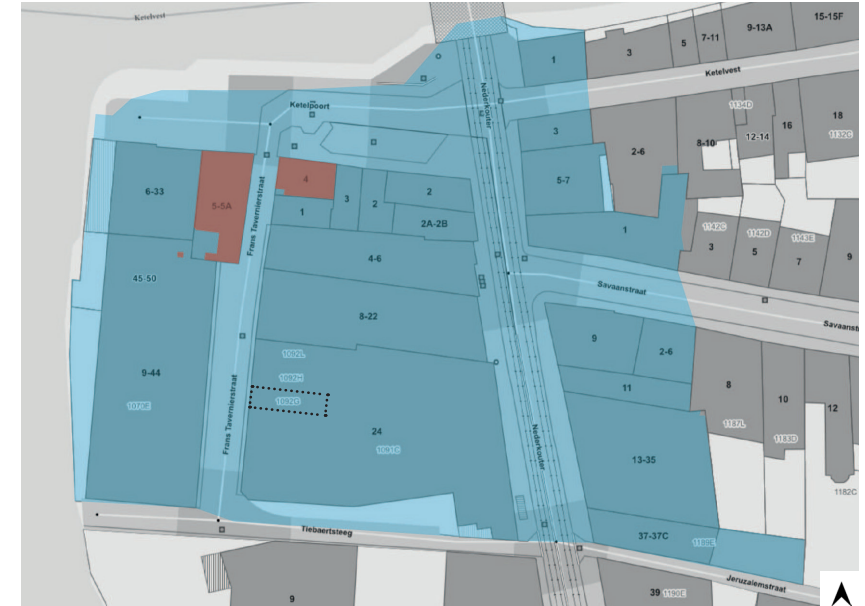

FRANS TAVERNIERSTRAAT 9

1	2
---	---

Afb. 1.
Zicht op het ensemble van de Frans Tavernierstraat 5, 7 en 9.
(Bron: google.be/maps)

Afb. 2.
De zwarte stippellijn duidt de locatie van de Frans Tavernierstraat 9 aan binnen het beschermde dorpsgezicht. Het blauwe gebied is de afbakening van het beschermde stadsgezicht. De rode gebieden zijn beschermd als monument. (Onderlaag: Geoportaal)

Beschermingsstatuut:

- Beschermd stadsgezicht 'Ketelpoort, Tavernierstraat, Tiebaertsteeg, Nederkouter en Savaanstraat' (08.12.1978)
- Vastgestelde archeologische zone 'Historische stadskern van Gent' (19.02.2016)

1. HISTORISCH ONDERZOEK

3	
4	5

Afb. 3.
Historische kaart, 1534.
(Bron: STAM Gent,
Panoramisch plan van Gent,
anoniem, 1534)

Afb. 4.
De kaart van de Ferraris.
(Bron: Koninklijke Bibliotheek
van België, *de Ferriskaart*,
1771-1777)

Afb. 5.
Het primitief kadasterplan,
1836.
(Bron: Algemeen Rijksarchief,
Kadaster. *Primitieve plannen*,
BE-A0550 / D1)

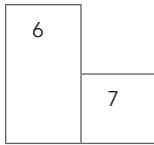
Voorgeschiedenis

De oostzijde van de Frans Tavernierstraat, waarvan de Frans Tavernierstraat 9 deel uitmaakte, was tijdens de 16de eeuw nagenoeg volledig onbebouwd (zie afbeelding 3). De percelen aan de oostzijde van de Frans Tavernierstraat maakten deel uit van een tuin die verbonden was met panden op de Nederkouter. De tuin was met een tuinmuur gescheiden van de Frans Tavernierstraat.

Pas in de 18de eeuw werd op historische kaarten bebouwing weergegeven aan de oostzijde van de Frans Tavernierstraat (zie afbeelding 4). Zo stond er een hoekgebouw tussen de Frans Tavernierstraat en Tiebaertsteeg. Dit hoekgebouw werd van een ander hoekgebouw gescheiden door een klein steegje. Dit steegje gaf toegang tot een binnenplaats met nutstuin. Op het perceel van de Frans Tavernierstraat 9 bevond zich vermoedelijk het steegje.

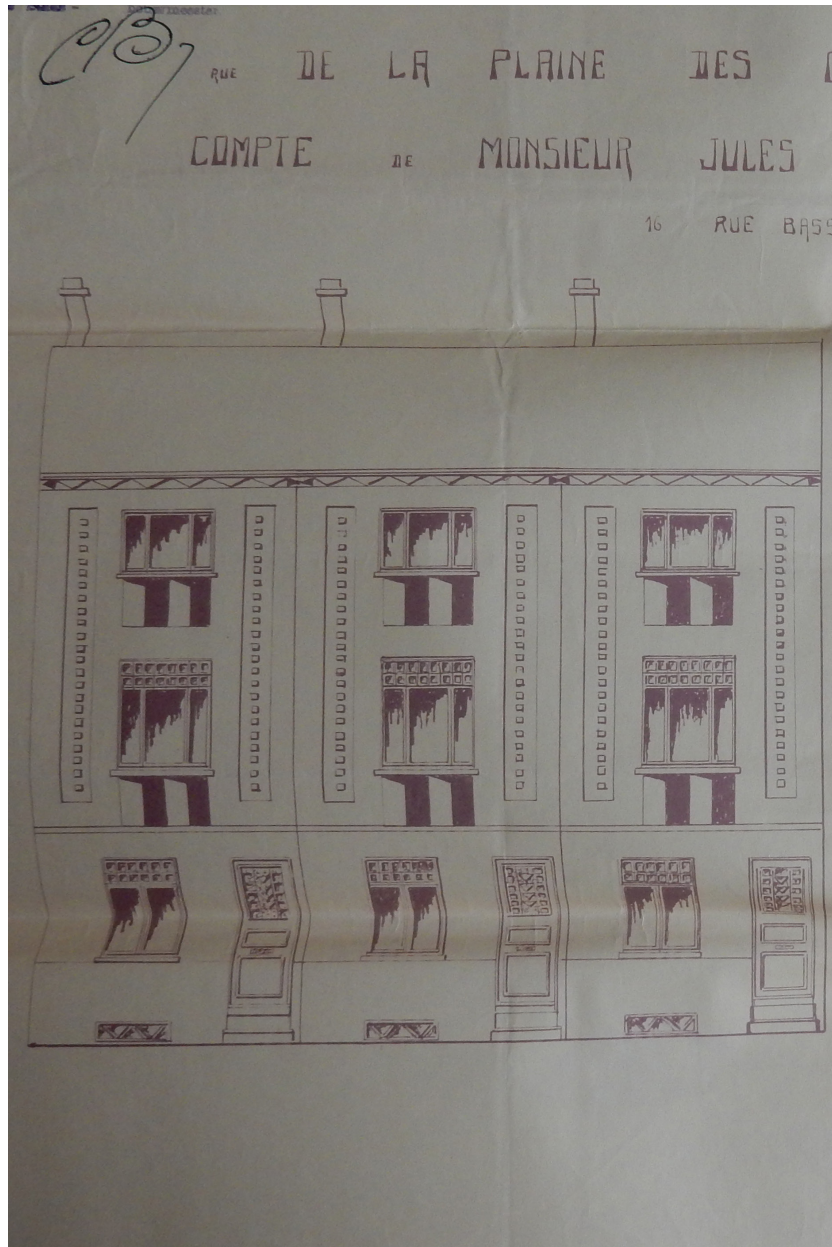
Op het primitief kadasterplan (1836) zien we dat het eerste hoekgebouw was uitgebreid (afbeelding 5). Het perceel van de huidige Frans Tavernierstraat 9 was opgenomen in dit hoekgebouw.

Afb. 6.
Het bouwplan uit 1931.
(Bron: Archief Gent, G12,
1931_K20)

Afb. 7.
Deze luchtfoto dateert uit 1956
en toont de Ketelpoort, Frans
Tavernierstraat, Nederkouter en
Savaanstraat. De gele stippelijn
markeert het gevelensemble.
(Bron: Archief Gent,
Luchtfotocollectie ATO, Gent
12bis_65142)

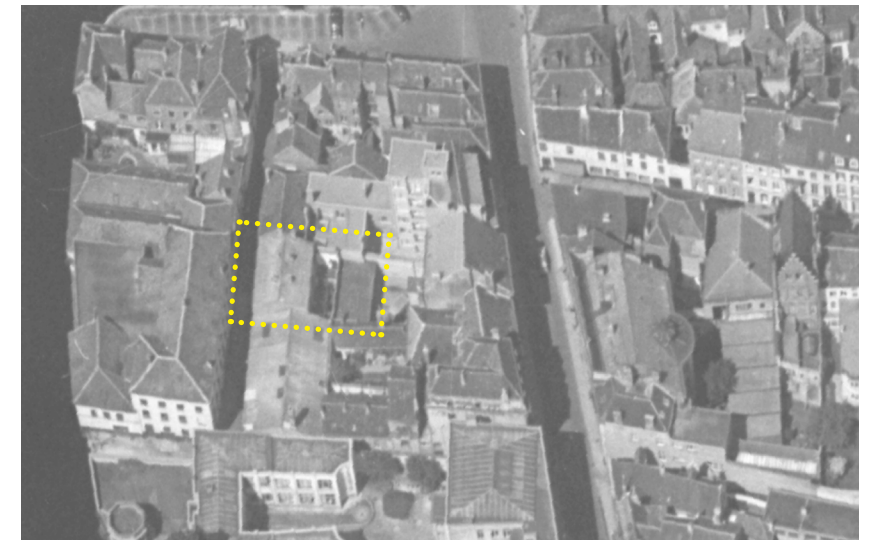

Bouw van een gevelensemble (1931)

In 1931 werd er een bouwaanvraag ingediend door graaf Jules Gerinaert om een ensemble van drie woningen te bouwen. Dit gebouw zou een deel van het voormalige hoekgebouw innemen. Aangezien er geen restanten van dit hoekgebouw meer aanwezig zijn, kunnen we stellen dat dit volledig of gedeeltelijk werd afgebroken.

Het ontwerp voor het gevelensemble bestond uit drie rijhuizen met een identieke gevelindeling. Ieder pand bestond uit drie bouwlagen onder een zadeldak. De eerste bouwlaag bestond uit twee traveeën, terwijl de twee bovenste bouwlagen uit één travee bestonden. De twee bovenste bouwlagen waren bovendien gedecoreerd met siermetselwerk. Op basis van de geveltekening kan worden gesteld dat het schrijnwerk in de eerste en tweede bouwlaag van kleinhouten leek te bevatten. Oorspronkelijk was het schrijnwerk vermoedelijk wit geschilderd, net zoals de kleur van de huidige kroonlijst.

De rijhuizen hebben sinds hun bouw in 1931 weinig wijzigingen doorgemaakt. Zo werd het buitenschrijnwerk volledig vervangen, niet naar oorspronkelijk model. Aan de achterzijde van de gebouwen werden de uitbouwen op de gelijkvloerse verdieping in 1977 uitgebreid. De koer werd later (tussen 1977 en 2021) dicht gebouwd.

2. INVENTARIS

8

Afb. 8.
De voorgevel van de Frans
Tavernierstraat 9 in 2022.

2.1. BESCHRIJVING

Het gebouw dateert uit 1931 en gaat niet terug op oudere bebouwing.

Frans Tavernierstraat 9 maakt deel uit van een ensemble met de Frans Tavernierstraat 5 en 7. Iedere woning uit dit ensemble bestaat uit drie bouwlagen, met twee traveeën in de eerste bouwlaag en één travee in de tweede en derde bouwlaag. De lijstgevel is opgebouwd uit rood baksteenmetselwerk, waarbij precies geplaatste bakstenen de gevel decoreren. Bovenaan is de gevel met een bakstenen muizentand en een niet-oorspronkelijk witte kroonlijst (vermoedelijk uit kunststof) afgewerkt. Het zadeldak, waarvan de nok parallel met de Frans Tavernierstraat loopt, is met rode (vermoedelijk mechanische) dakpannen bedekt.

Het huidige schrijnwerk, bestaande uit blauw geschilderde houten ramen in rechthoekige raamopeningen, komt niet overeen met de ramen weergegeven in het oorspronkelijke ontwerp van het gebouw. Het is echter niet geweten of dit voorziene schrijnwerk ooit effectief werd geplaatst.

De regenwaterafvoerbuys is uit zink vervaardigd en bevindt net naast de voorgevel van het naburige huis nr. 5.

2.2. IDENTIFICATIE ERFGOEDELEMENTEN

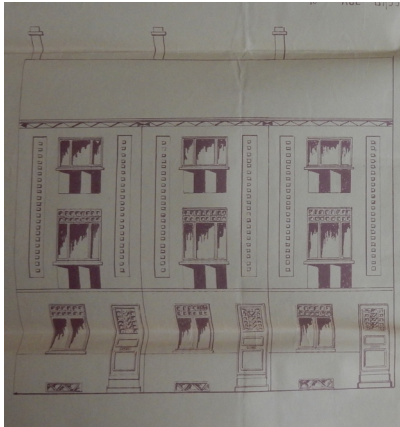
Onderdeel	Historische situatie (bouwplan 1931)	Huidige staat	Waarde	Verantwoording waarde en opmerkingen
Dakvorm	Zadeldak	Zadeldak	Hoge erfgoedwaarde	Het zadeldak is oorspronkelijk en draagt bij tot de ensemblewaarde van Frans Tavernierstraat 5, 7 en 9. Hierdoor heeft dit pand hoge historische en beeldbepalende waarde.
Dakbedekking	Rode mechanische pannen	Rode mechanische pannen	Hoge erfgoedwaarde	De pannen zijn oorspronkelijk en dragen bij tot de ensemblewaarde van Frans Tavernierstraat 5, 7 en 9. Hierdoor heeft dit pand hoge historische en beeldbepalende waarde.
Dakdoorbrekingen	Niet zichtbaar	Niet zichtbaar	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Gevelopbouw	Lijstgevel met drie bouwlagen. Gelijkvloerse verdieping telt twee traveeën. Bovenste verdiepingen tellen één travee.	Rode bakstenen lijstgevel met drie bouwlagen. Gelijkvloerse verdieping telt twee traveeën. Bovenste verdiepingen tellen één travee.	Hoge erfgoedwaarde	De lijstgevel is oorspronkelijk en draagt bij tot de ensemblewaarde met de naburige panden. Hierdoor heeft dit een hoge historische en beeldbepalende waarde.
	Vermoedelijk een houten kroonlijst	Witte kroonlijst (vermoedelijk uit kunststof)	Negatieve erfgoedwaarde	De kroonlijst past niet bij de gevelarchitectuur.
Gevelafwerking	Rood bakstenen metselwerk Arduinen plint	Rood bakstenen metselwerk Arduinen plint	Hoge erfgoedwaarde	De gevelafwerking is oorspronkelijk en draagt bij tot de ensemblewaarde met de naburige panden. Hierdoor heeft dit een hoge historische en beeldbepalende waarde.

Geveldecoratie	Muizentand en baksteenformaties	Muizentand en baksteenformaties	Hoge erfgoedwaarde	De geveldecoratie is oorspronkelijk en draagt bij tot de ensemblewaarde met de naburige panden. Hierdoor heeft dit een hoge historische en beeldbepalende waarde.
Smeedwerk	Zwart geschilderde smeedijzeren muurankers	Zwart geschilderde smeedijzeren muurankers	Hoge erfgoedwaarde	De muurankers zijn vermoedelijk oorspronkelijk en hebben een hoge historische waarde.
Winkelpui	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Schrijnwerk	Houten T-vensters met kleinhouten in het bovenlicht	Houten blauw geschilderde T-vensters met vlak glas	Negatieve erfgoedwaarde	Het schrijnwerk is niet oorspronkelijk en vervlakt het gevelbeeld t.o.v. het oorspronkelijke ontwerp. Het is positief dat het schrijnwerk bij alle panden die behoren tot het ensemble in één kleur is geschilderd, maar de blauwe kleur contrasteert met het historische ontwerp.
Regenwaterafvoeren	Onbekend	Zink	Neutrale erfgoedwaarde	Geen historische of beeldbepalende waarde, maar ook niet storend.
Andere	Niet aanwezig	Storende bekabeling	Negatieve erfgoedwaarde	De bekabeling is onverzorgd aangebracht en verstoort de historische en beeldbepalende waarde van het pand.

3. OP TE WAARDEREN ELEMENTEN

Herstel van het oorspronkelijke
schrijnwerk

1

Bekabeling

2

Verantwoording van de op te waarderen elementen

1. Het huidige schrijnwerk in dit ensemble is niet oorspronkelijk en vervlakt het gevelbeeld. Hoewel het huidige schrijnwerk niet storend is, zou het herstel van het oorspronkelijke schrijnwerk het ensemble opwaarderen. Aangezien de Frans Tavernierstraat 5, 7 en 9 deel uitmaakten van een ensemble wordt aanbevolen om het uitzicht van de drie huizen zo homogeen mogelijk te houden. Dit impliceert onder andere dat het nieuwe schrijnwerk hetzelfde moet zijn voor alle drie huizen. De kroonlijst loopt hierbij over de drie gebouwen door.

2. De bekabeling sluit niet aan bij het gevelensemble. Daarom wordt deze bekabeling best verwijderd of zo goed mogelijk verborgen.

4. MAATREGELLEN

De maatregelen worden opgesplitst in 'minimum ingrepen', 'ingrepen ter herstel van de historische situatie', en onderhoudswerken. Voor meer informatie kan men het beheersplan raadplegen.

4.1. MINIMUMINGREPEN

Verbergen van de bekabeling

De bekabeling tegen de gevels beschikt best over dezelfde kleur als de bepleisterde gevelafwerking zodat de visuele impact wordt geminimaliseerd. Daarnaast wordt de bekabeling op een ordelijke manier gebundeld en goed tegen de gevels bevestigd.

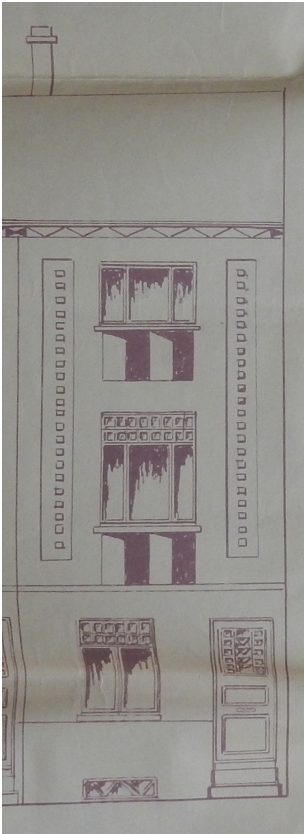
Schilderen van de huidige ramen

Zolang de huidige ramen niet worden vervangen (zie verder), worden ze geschilderd in een historisch verantwoorde kleurstelling. De gekozen kleur moet identiek zijn in Frans Tavernierstraat 5, 7 en 9.

4.2. INGEPEN TER HERSTEL VAN DE HISTORISCHE SITUATIE

Herstel historisch buitenschrijnwerk

- Wanneer de huidige ramen aan vervanging toe zijn, is het gewenst om nieuwe houten ramen naar het oorspronkelijke ontwerp uit 1931 in de bestaande muuropeningen te plaatsen.
- Wanneer de huidige deur aan vervanging toe is, wordt bij voorkeur een nieuwe houten deur, naar het oorspronkelijke ontwerp uit 1931, in de eerste bouwlaag geplaatst.
- De ramen worden met eenzelfde dampopen verfsysteem afgewerkt, in een historisch verantwoorde kleur. De oorspronkelijke kleur is niet precies gekend. Bij voorkeur wordt het schrijnwerk van de gebouwen nr. 5, 7 en 9 in de Frans Tavernierstraat met een identieke kleur afgewerkt, aangezien ze een ensemble vormen.
- De kroonlijst wordt vervangen door een houten exemplaar, aansluitend bij de bewaarde gevelarchitectuur en in een historische verantwoorde kleur. De kroonlijst loopt door boven de gevels van de huizen 5, 7 en 9 en vormt één geheel.

4.3. ONDERHOUDSWERKEN

4.3.1. BEDAKING

Dakbedekking

- Het dak wordt om de 2 à 3 jaar visueel geïnspecteerd.
- Bedaking die is weggevallen of beschadigd, wordt vervangen door bedaking die aansluit op de bestaande dakbedekking (rode mechanische dakpannen).
- De loden dakaansluitingen die onherstelbaar beschadigd zijn, worden vervangen.

Hemelwaterafvoeren

- De hemelwaterafvoeren worden om de 2 à 3 jaar visueel geïnspecteerd. De afvoeren worden indien nodig ad hoc hersteld of vervangen. Kunststof is niet toegestaan als materiaal voor de hemelwaterafvoer. Er wordt steeds gebruik gemaakt van zink.
- De goten en afvoeren worden minstens tweemaal per jaar gekuist. Hierdoor worden verstoppingen door bladafval vermeden. Bij het uitkuisen van de goten wordt ook steeds nagekeken of de bekleding van de goten nog in goede staat is.

4.3.2. GEVELS

Baksteenmetselwerk

- Het voegwerk wordt jaarlijks nagekeken op scheurvorming. Indien nodig wordt het voegwerk plaatselijk hersteld met een aangepaste kalkmortel.
- De bakstenen worden jaarlijks nagekeken op schade. Indien nodig wordt de baksteenschade plaatselijk hersteld door vervanging. Bakstenen kunnen vervangen worden door een model met dezelfde kleur en grootte.
- Verpoederd metselwerk wordt behandeld met steenverharder.
- Indien nodig kan het parement zacht gereinigd worden, bijvoorbeeld met verzadigde stoom of biologische producten.

Natuursteen (dorpels en natuursteen)

- De natuursteen wordt jaarlijks nagekeken op schade.
- Indien nodig wordt de natuursteen plaatselijk hersteld met restauratiemortel. Indien de schade te groot is, wordt er gebruik gemaakt van inzetstukken van dezelfde steensoort of van passende vervangstukken.
- Indien nodig wordt de natuursteen zacht gereinigd, bijvoorbeeld met verzadigde stoom.

Smeedwerk

- De muurankers worden regelmatig ontroest en geschilderd met een roestwerend verfsysteem in de oorspronkelijke kleurstelling. Er wordt gebruik gemaakt van de volgende RAL-kleur: 9005 (gitzwart).

Kroonlijst

- Herstel en onderhoud van de houten kroonlijst: plaatselijk herstel door het hout plaatselijk te vervangen.
- De kroonlijst wordt om de 10 jaar opnieuw geschilderd met een dampopen verfsysteem in een passende en historisch verantwoorde kleur.

4.3.3. BUITENSCHRIJNWERK

Dit zijn onderhoudswerken die gelden na het vervangen van het schrijnwerk naar oorspronkelijk model.

- Alle buitenschrijnwerk wordt regelmatig onderhouden. Hierbij moeten scharnieren gesmeerd worden, condensgaatjes vrijgemaakt en de beschadigde stopverf vernieuwd.
- Beschadigd schrijnwerk wordt hersteld naar oorspronkelijk model.
- Het houten schrijnwerk wordt om de 5 à 7 jaar geschilderd met een dampopen verfsysteem in een historisch verantwoorde kleurstelling. Dit is dezelfde kleur als bij nummer 5 en 7.
- Wanneer herstel niet meer mogelijk is, wordt het schrijnwerk gereconstrueerd naar historisch model.

4.3.4. BEGLAZING

- Beschadigd glaswerk wordt ad hoc vervangen.
- Specificaties dubbele beglazing:
 - Dubbel glas met buitenblad in getrokken beglazing.
 - Verdunde thermische beglazing is mogelijk.
 - Met een buitenblad in getrokken glas.
 - Met een dikte van maximum 18 mm.
 - Kleur glasafstandshouders: wit.
 - De glasranden worden opgespoten met beglazingskit.

FRANS TAVERNIERSTRAAT 9

	Vrijgesteld van toelating	Termijn	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
MINIMUM INGREPEN						
Verbergen van de bekabeling		nvt				
Schilderen van de huidige ramen		eenmalig	in historisch verantwoorde kleurstelling			
INGREPEN IVM HET HERSTEL VAN DE HISTORISCHE SITUATIE						
Plaatsen van nieuwe ramen in de bestaande muuropeningen		nvt	naar historisch ontwerp			
Plaatsen van een nieuwe deur		nvt	naar historisch ontwerp			
Schilderen van het buitenschrijnwerk met een dampopen verfsysteem		nvt	in een historisch verantwoorde kleur			
Vervangen van de kroonlijst door een houten exemplaar		nvt	aansluitend op de gevelarchitectuur			
ONDERHOUDSWERKEN						
BEDAKING						
DAKBEDEKKING						
Visueel inspecteren van het dak	nvt	om 2 à 3 jaar				
Vervangen van beschadigde of weggevalen dakbedekking	x	ad hoc	aansluitend op de bestaande dakbedekking (rode mechanische dakpannen)			
Vervangen van de beschadigde dakaansluitingen	x	ad hoc				
HEMELWATERAFVOEREN						
Visueel inspecteren van de hemelwaterafvoeren	nvt	om 2 à 3 jaar				
(Plaatselijk) herstellen van de hemelwaterafvoeren	x	ad hoc				
Vervangen van de hemelwaterafvoeren		ad hoc	in zink vervaardigd. Afvoeren in kunststof zijn niet toegestaan			
Uitkuisen van de hemelwaterafvoeren	nvt	2x/jaar	controleer tegelijkertijd ook de staat van de afvoeren			
GEVELS						
BAKSTEENMETSSELWERK EN VOEGWERK						
Inspecteren van voegwerk op scheurvorming	nvt	jaarlijks				
Herstellen van beschadigd voegwerk	x	ad hoc	met een compatibele kalkmortel			
Inspecteren van bakstenen op schade	nvt	jaarlijks				
Vervangen van beschadigde bakstenen	x	ad hoc	naar bestaand model met dezelfde kleur en grootte			
Behandelen van verpoederd metselwerk met steenverharder		ad hoc				
Reinigen van het parament		indien nodig	bv. met een verzadigde stoom of biologische producten			
NATUURSTEEN						
Inspecteren van de natuursteen	nvt	jaarlijks				
Herstellen van natuursteen met een restauratiemortel		ad hoc				
Herstellen van natuursteen met een inzetstuk		ad hoc	van dezelfde steensoort of passende vervangingssteen			
Reinigen van de natuursteen		indien nodig	bv. met verzadigde stoom			
SMEEDWERK						
Ontroesten en schilderen van de muurankers met een roestwerend verfsysteem	x	om 10 jaar	RAL-kleur: 9005			

KROONLIJST						
Plaatselijk herstel van de houten kroonlijst		ad hoc	het beschadigd hout wordt plaatselijk vervangen			
Schilderen van de kroonlijst met dampopen verfysteem		om 10 jaar	in een passende en historisch verantwoorde kleur			

BUITENSCHRIJNWERK

Onderhouden van het buitenschrijnwerk	x	regelmatig	o.a. smeren van scharnieren, vrijmaken condensgaatjes, ...			
Herstellen van het beschadigd schrijnwerk		ad hoc	naar oorspronkelijk model			
Schilderen van het houten schrijnwerk met een dampopen verfsysteem in een historisch verantwoorde kleur		om 5 à 7 jaar	in dezelfde kleur als bij nummer 5 en 7			
Reconstrueren van het schrijnwerk		ad hoc	naar oorspronkelijk model			

BEGLAZING

Vervangen van de beglazing		ad hoc				
Dubbele beglazing naar normen zoals in beheersplan opgenomen		nvt				